

RIEMULOMA VALTIMOLLA

LOPPURAPORTTI

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	...	3
MILJÖÖTYYPITYS		
Miljöötyypitys - Valtimon pitäjä	...	4
Leikkaukset A-A' ja B-B'	...	5
SWOT - analyysi	...	6
Kaavio kevyenliikenteen reiteistä	...	7
KEHITYSSUUNNITELMA		
Konsepti	...	8
Kehitysuunnitelma	...	9
Riemuakseli	...	10
Kaavio kehitettävistä reiteistä	...	11
Kehitettävät Valtatie 6:n ylityskohdat	...	12
KOHDESUUNNITELMA		
Kaavio Riemuakselista	...	13
Lokkiharju	...	14
Lokkiharjun sviitti -haveinnekuva	...	15
Kaavio alikulun sijainnista	...	16
Kaavio Riemuakselin liittymisestä raittiin	...	17
Leikkaus C-C'	...	18
Kaavio torin paikasta	...	19
Leikkaus C-C'	...	20
Valtimon tori -havainnekuva	...	21
LÄHDELUETTELO	...	22

JOHDANTO

Työ on toteutettu Aalto-yliopiston Maisema ja alueiden käyttö -kurssilla Nurmeksen kaupungille. Työ koostuu miljöötyypityksestä, kehityssuunnitelmasta ja kohdesuunnitelmasta. Miljöötyypityksessä jaoin Valtimon suunnittelualueen eri osiin alueiden ominaispiirteiden mukaan. Kehityssuunnitelmassa esitimme miljöötyypityksien tulevaisuuden suunnat. Kohdesuunnitelmassa keskityimme yksityiskohtaisempaan suunnitteluun.

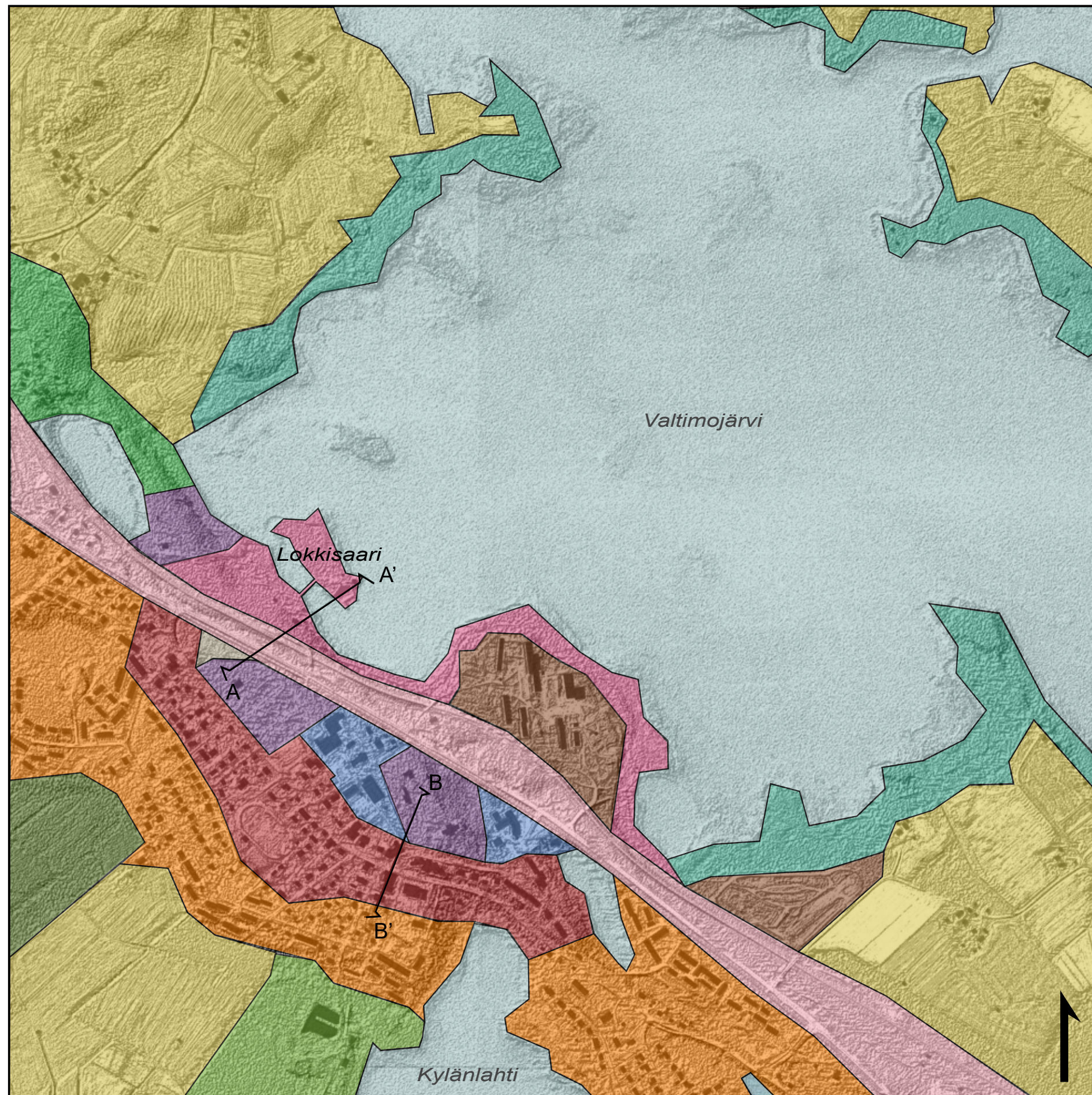
Kurssi alkoi kenttämatkalla Nurmekseen, jossa kävimme Valtimon pitäjän taajamassaja huomionne kiinnittyi Lokisaaren rantauimaan komeuteen. Paikallisilta saimme kuulla Lokkiharjun alueen toimivan suosittuna matkailijoiden levähdysalueena. Huomionne kiinnittyi kuitenkin siihen, että tämän Valtimon parhaan vetonaulan ja keskustadun välillä ei ole kuitenkaan toimivaa yhteyttä. Valtatie 6 sekä sitä sivuava rautatie lävistävät Valtimon pitäjää ja jakavat keskustan ja Lokkiharjun eri puolille. Valtatien ylitys tuntui hurjalta aikuisellekin saati lähikoulun lapsille, joille Lokkiharju muodostaa lähivirkistysalueen. Työssämme päätimme keskittyä tämän yhteyden parantamiseen, sillä koimme tehokkaaksi pyrkimykseksi ohjata jo Valtimolla pysähtyviä matkailijoita tutustumaan Valtimon pitäjän taajamaan uusien vetonaulojen suunnittelun sijaan. Sekä koimme ennenkaikkea paremman yhteyden palvelevan valtimolaisten arkea. Karttatyöskentelyssä ja paikallisten kanssa keskustellessa Valtimon pitäjän taajamasta nousi esiin Puukoulun alue uusine kesäteatteri näyttämöineen. Näiden väliselle yhteydelle annoimme nimeksi Riemuakseli, joka sitoo Valtimon olemassa olevat keskeisimmät paikat. Riemuakselista löysimme myös paikan kaupungin kaavailemalle torille. Riemuakseli on opastettu kävely-yhteys. Kävelevä matkailija on viipyilevä matkailija, joka tukee Valtimon palveluiden tulevaisuutta riemulomallaan.

Ystävällisin terveisin tekijät,

Jonna Kankaanpää & Rasmus Lammela

MILJÖÖTYYPITYS - Valtimon pitäjä

VESISTÖ

Valtimojärven ja Kylänlahden vesistöalueet pitkin näkymineen

AVOSUO

Pieni avosuo Valtatie 6:n laidalla

MAATALOUS

Maataloutta harrastava ympäristö peltoineen ja pihapiireineen

RANTAMETSÄ

Valtimojärveä reunustama metsäkehys polkuineen

MÄNTYHARJU

Muusta ympäristöstä nouseva avoin mänty-valtainen harju

SUOMETSÄ

Ojitettu suo, joka on metsittynyt tiheäksi ja sulkeutuneeksi

LEHTOMAINEN KANGAS, ERITYISALUE

Kylänlahden vieressä sijaitseva lehtomainen kangasmetsä

LIIKENNE

Valtatie 6:n sekä rautatien ympäristö, jossa liikenteen ääni suuressa osassa

VIRKISTÄYTYMIS

Suosittu valaistu kuntopolku sekä tunnettu Lokkisaaren ympäristö Valtimojärven äärellä

RAITTI

Taajaman raitti, jota reunustavat erilaiset palvelut liikkeineen

HENGELLINEN

Valtimon kirkon ja kappelin ympäristö sekä Pyhän Kolminaisuuden kirkko ympäristöineen

JULKINEN

Julkinen, avoin alue, jossa keskiössä julkinen palvelu kuten koulu tai palvelutalo

PIENTALO

Pienimittakaavainen yksityisten talojen ympäristö, jossa on läsnä kodinlämpö

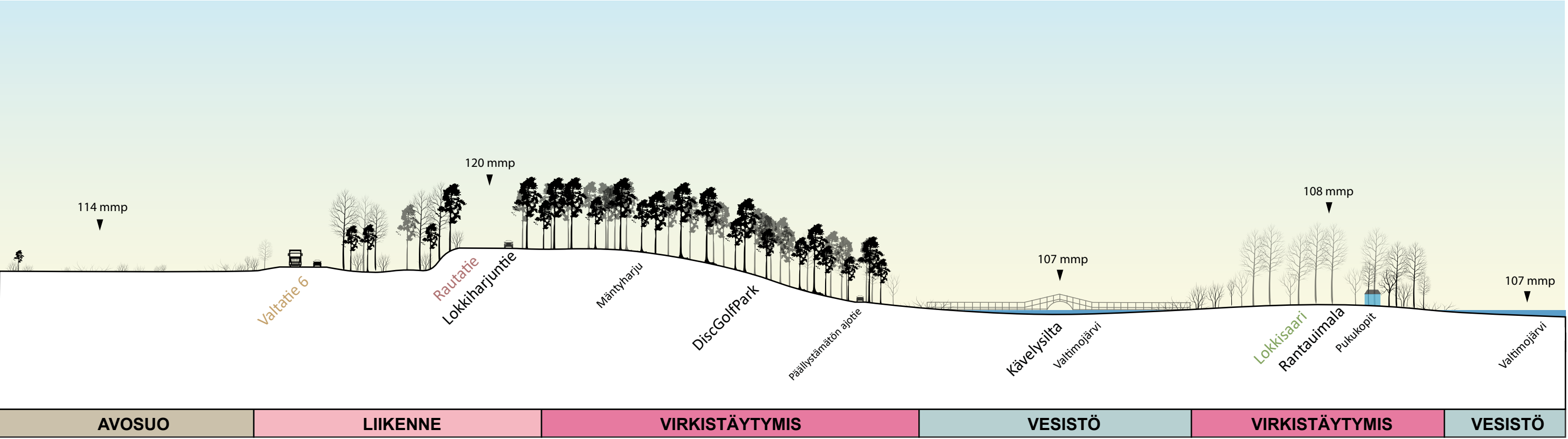
OPPILAITOS

Riverian avoin, nurmivaltainen ympäristö sekä sen harjoitteluala Valtimojärven äärellä

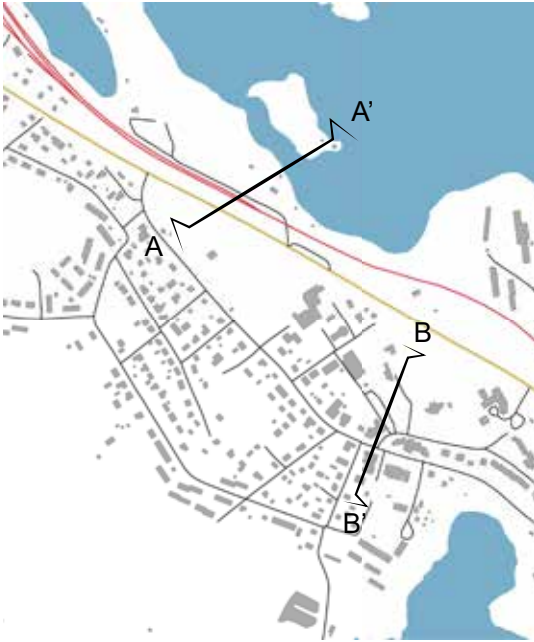
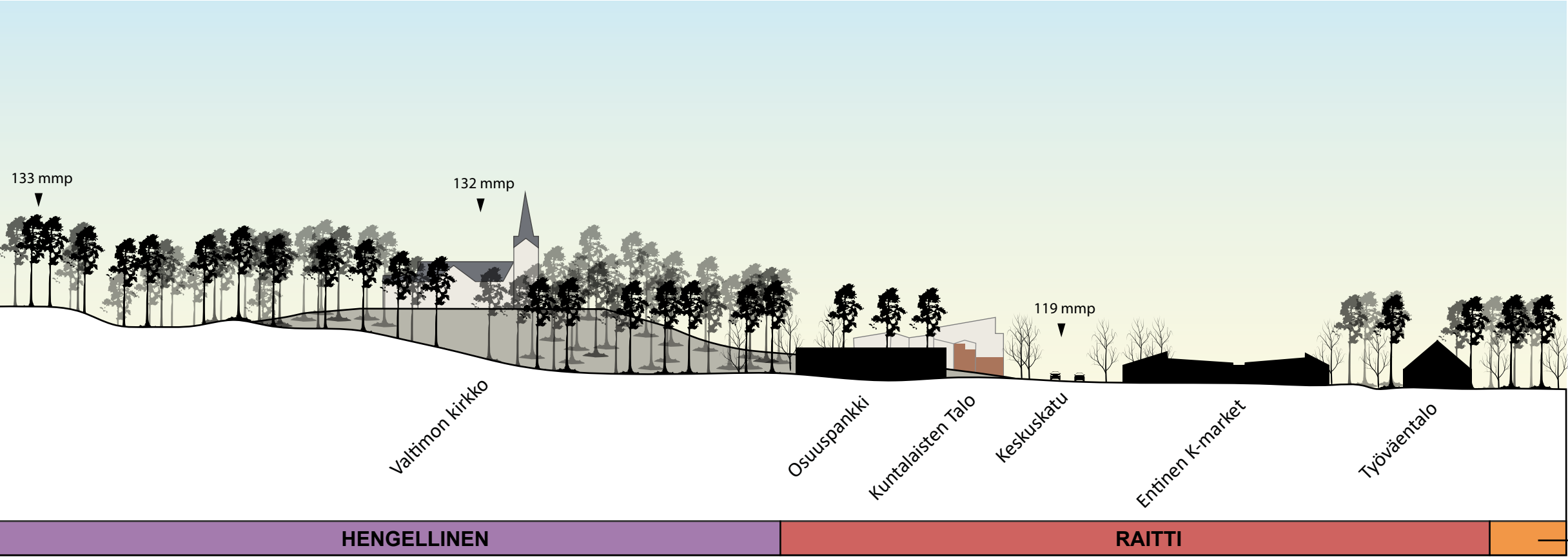
0 250 500 750 1 000 m

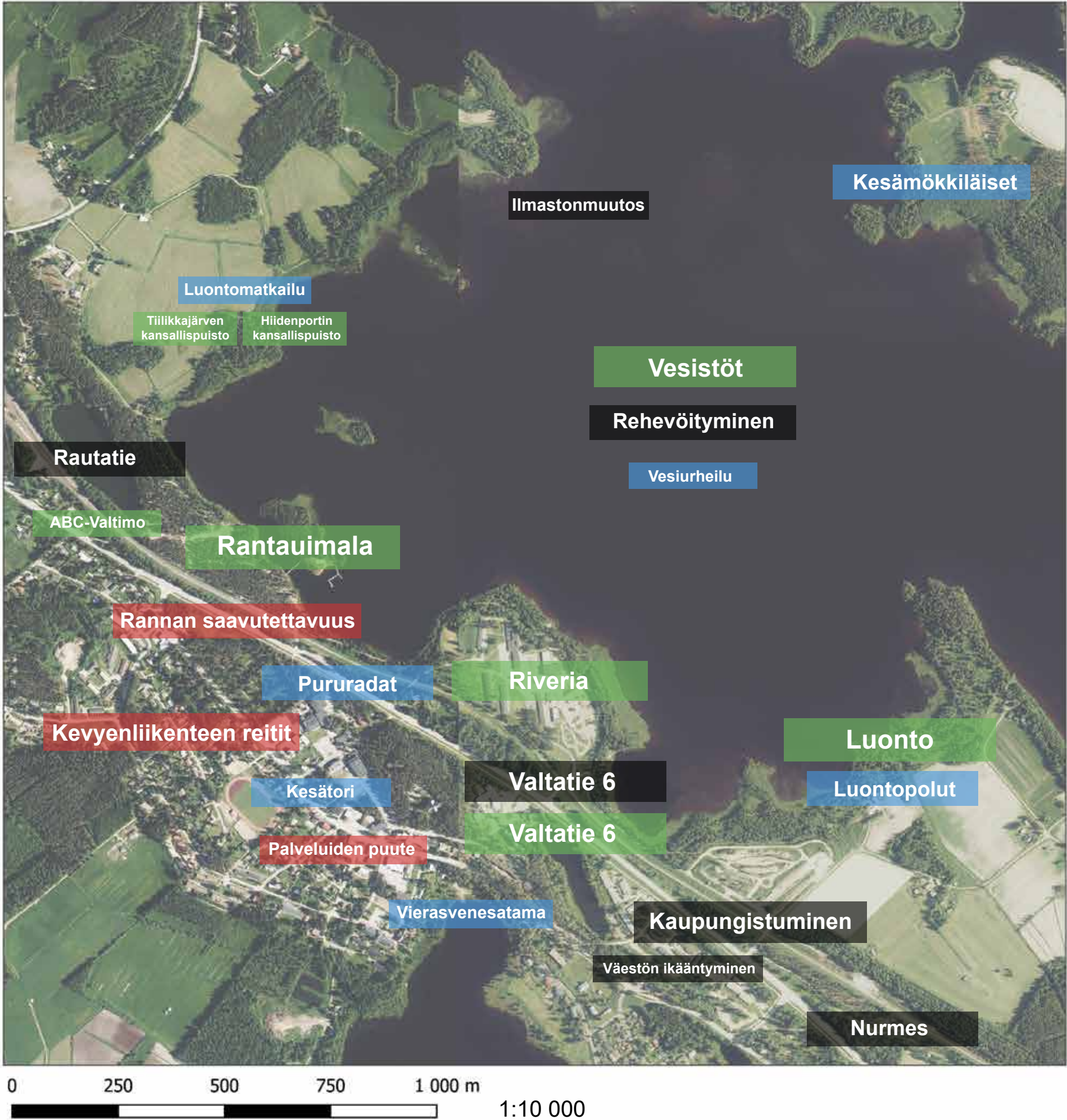
Leikkaus A-A'

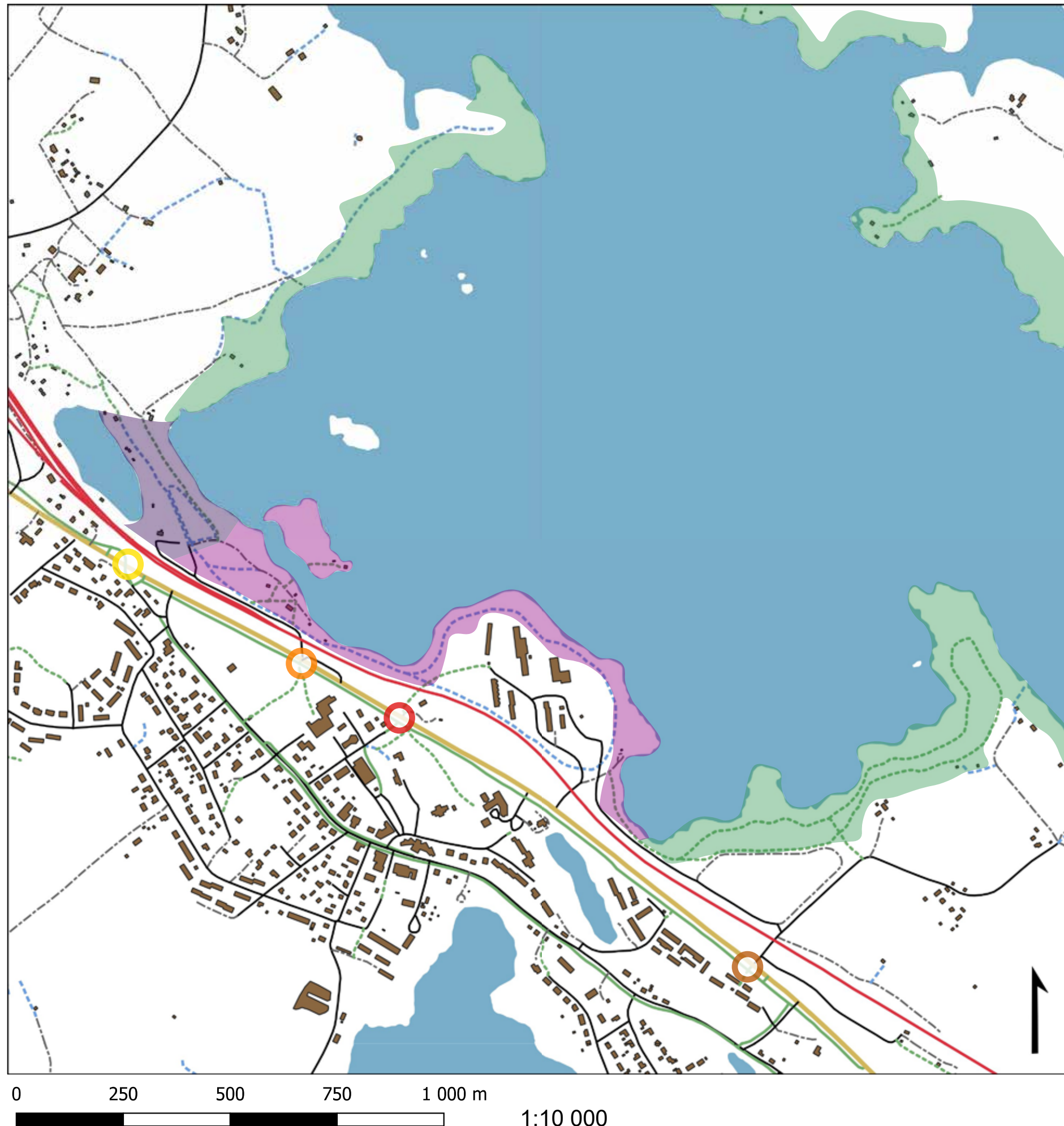
Leikkaus B-B'

SWOT-ANALYYSI

KAAVIO KEVYENLIIKENTEN REITEISTÄ

SELITE

- Rantametsämiljö
- Virkistämismiljö
- Hengellinenmiljö
- Rautatie
- Valtatie 6
- Autotie
- - - Päälystämätön ajotie
- - - Ajopolku, kapeampi kuin ajotie
- Kevyenliikenteen väylä
- . . . Polku
- ○ Kehitettävät kevyenliikenteen reitit Valtatie 6 yli

Kaaviossa on esitettynä Valtimon erilaiset liikenne-reitit sekä polut. Valtimon rantareitit kulkevat rantametsä-, virkistämismiljö- ja hengellinenmiljöiden. Kartassa sinisellä katkoviivalla on kuvattu valaistu kuntopolku, joka kiertää Lokkiharjun sekä Valtimon Riverian. Valtimon kevyenliikenteen reitit kohdistuvat Valtimon raitin vierelle ja rantojen läheisyyteen sekä näiden kahden välille.

Kartassa on esitettynä myös Valtatie 6:n suosituimmat ylityspaikat vaarallisemmasta (punainen ympyrä) turvallisimpaan (keltainen ympyrä).

KONSEPTI

Kehityskohteet

RANTAUIMALA

YLEINEN SAUNA VUOKRAT-
TAVAKSI

MÖKKISVIITTI KÄYTTÖÖN

KESKUSTA-ALUE

KESÄTORI JA TYÖVÄENTALO

PUUKOULUN MILJÖÖN
YHTEYS KESKUSTAAN

RANNAN SAAVUTETTAVUUS

VALTATIE 6 YLITYS

LIIKUNTAMAHDOLLISUUDET

DISCGOLF-RATA

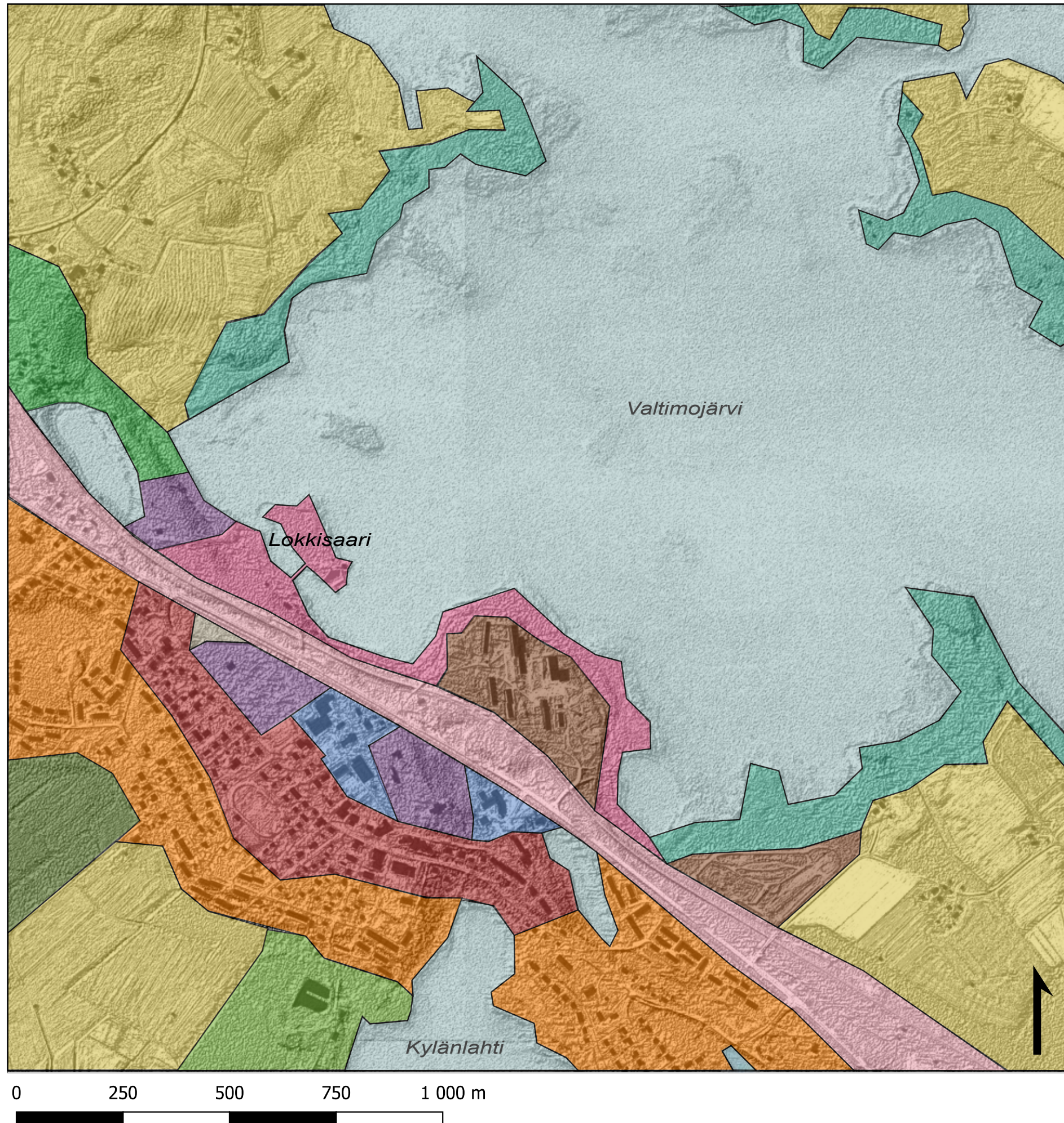
MAASTOPYÖRÄILY

VIPUKELKKA

RANTARAITTI

KEHITYSSUUNNITELMA

YLLÄPIDETTÄVÄT

AVOSUO	Suojellaan tärkeä elinympäristö maankäytöltä
MAATALOUS	Säilytetään peltoviljely nykyisillä peltoaloilla
LEHTOMAINEN KANGAS, ERITYISALUE	Säilytetään nykyinen käyttö
HENGELLINEN	Säilytetään, vältetään ympäristöä muokkaavat toimenpiteet
JULKINEN	Palvelutason säilyttäminen
OPPILAITOS	Säilytetään nykyisessä käytössä

KEHITETTÄVÄT

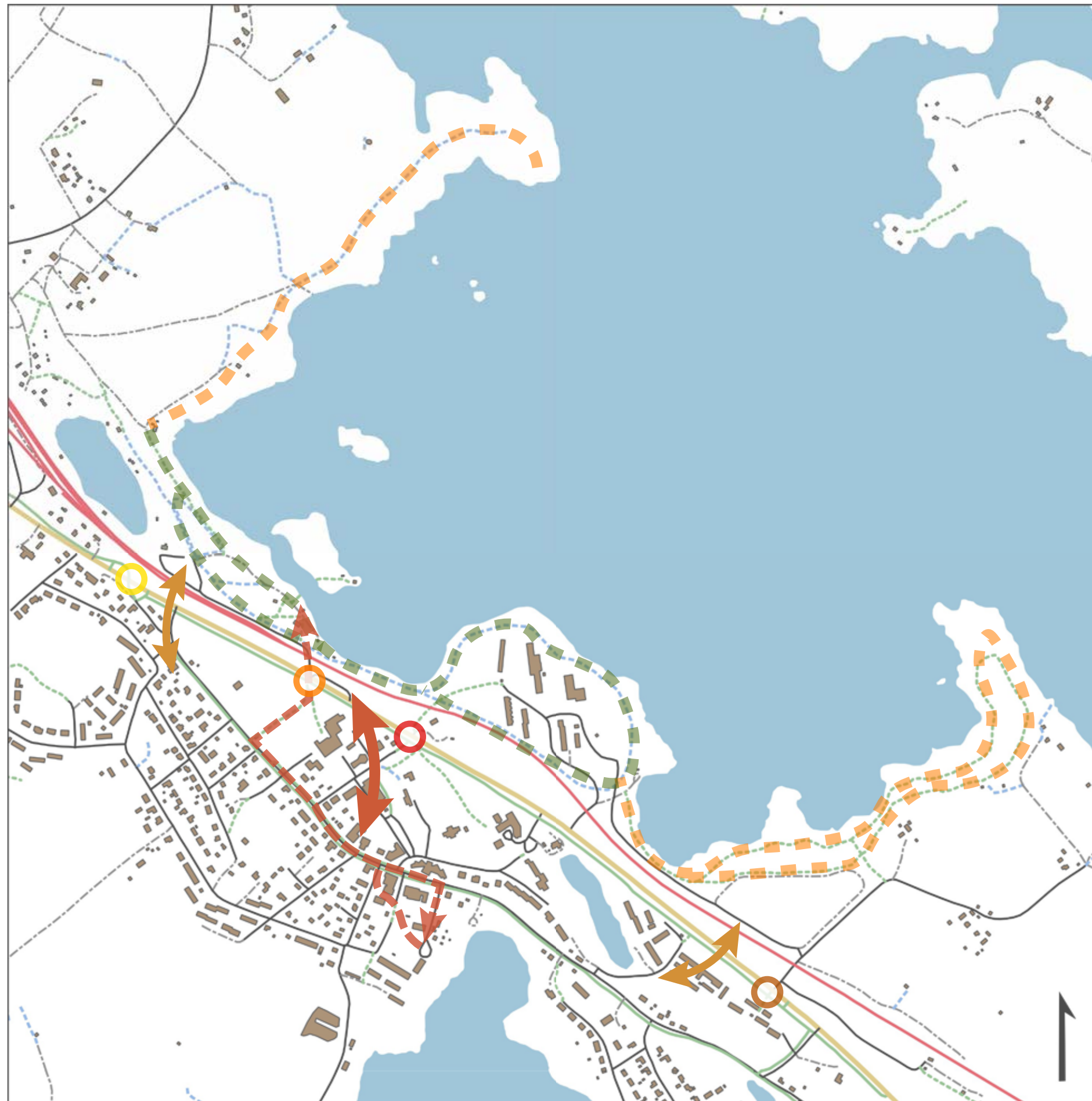
VESISTÖ	Valtimojärven hyvän ekologisen tilan ylläpitäminen ja Kylänlahden tilan kohentaminen
RANTAMETSÄ	Vältetään päätehakkuita, säilytetään vesistön suojakaistana, kehitetään virkistyskäyttöä
MÄNTYHARJU	Metsänhoidolliset toimenpiteet kevyitä, virkistyskäytön kehittäminen
SUOMETSÄ	Jussilansuon virkistyskäytön kehittäminen
VIRKISTÄYTYMIS	Kehitetään ympärivuotistakäyttöä. Matkailijoiden huomioiminen
LIIKENNE	Etsitään turvallinen ratkaisu valtatie ja rautatie liitykseen
PIENTALO	Pyritään pitämään alue siistinä. Autotaloille kehitetään kyläilmettä palveleva ratkaisu
RAITTI	Kehitetään raitin elinvoimaisuutta

RIEMUAKSELI

Riemuakseli syntyy Valtimon vetonaulojen Lokkiharjun ja Vanhan koulun alueiden väliin. Riemuakseli konkretisoituu kävely-yhteytenä, milloin sen päiden väliin jäävä kyläkeskus hyötty viipyilevistä kulkijoista - aamupäivä rannalla, päiväkahvit vanhalla koululla, mansikat torilta, joka tulee entisen K-kaupan paikalle, keskelle kylää.

KAAVIO KEHITETTÄVISTÄ REITEISTÄ

SELITE

- Rautatie
- Valtatie 6
- Autotie
- - - Päälystämätön ajotie
- - - Ajopolku, kapeampi kuin ajotie
- Kevyenliikenteen väylä
- - - Polku
- . . . Ylläpidettävä ulkoilureitti
- - - Kehitettävät ulkoilureitit
- ↔ Kehitettävät kevyenliikenteen yhteydet
- ○ Kehitettävät kevyenliikenteen reitit Valtatie 6 yli
- - - Riemukselin reitti

Kuntopolkua kehitettäisiin eteenpäin Valtimojärven ympäristössä, rantametsässä niin että yhtenäinen kuntopolku olisi pidempi, mikä antaisi mahdollisuuden nauttia luonnosta veden ääressä pidempään.

Valtatie 6 lävistää aluetta ja jakaa sen rajusti kahteen eri osaan. Kartassa on esitelty mahdolliset Valtatie 6:n ylityskohdat Lokkisaaren, Riverian ja Valtimon keskustan välillä.

Riemukselin reitti on kaavailtu karttaan. Se yhdistää Lokkiharjun maa- ja metsätalouden alueen yhdeksi akseliksi, jota pitkin matkailijoiden on mahdollista tutustua Valtimoon nykytilanteessa ja kulkea samalla läpi historian. Reitti tehdään houkuttelevaksi reitin päällystämällä ja reitin ohjaamisella erilaisin kyltein, jotka antaisivat lisätietoa alueesta.

0 250 500 750 1 000 m
1:10 000

KEHITETTÄVÄT VALTATIE 6:N YLITYSKOHDAT

Kevyenliikenteenväylä loppuu tielle ja jatkuu toisella puolella ajotienä

KEHITYSEHDOTUS

Väylästä kehitettäisiin pääasiallinen ylityskohta. Kevyenliikenteen väylä päällystettäisiin ja Valtatielle kehitettäisiin turvallisempi ylitys. Väylä jatkuisi raiteiden yli ajotienä ja kevyenliikenteenväylänä sekä valvottuna tasoristeyksenä.

Kulkureitti muodostunut kohdalle, jossa on kaide

KEHITYSEHDOTUS

Kevyenliikenteen kulku ohjattaisiin parempaan ylityspaikkaan, jotta kaidetta ei tarvitsisi ylittää, mikä vaatii oranssin ylityskohdan kehittämisen.

Asuinalueelta polku reitille, tien toisella puolella jatkuvat ajotiet

KEHITYSEHDOTUS

Rivitalojen sisäpihalta linjattaisiin uusi kevyenliikenteenväylä valtatieta sivuavalle reitille. Kevyenliikenteen kulku ohjattaisiin kohti turvallisempaa ylitysreittiä.

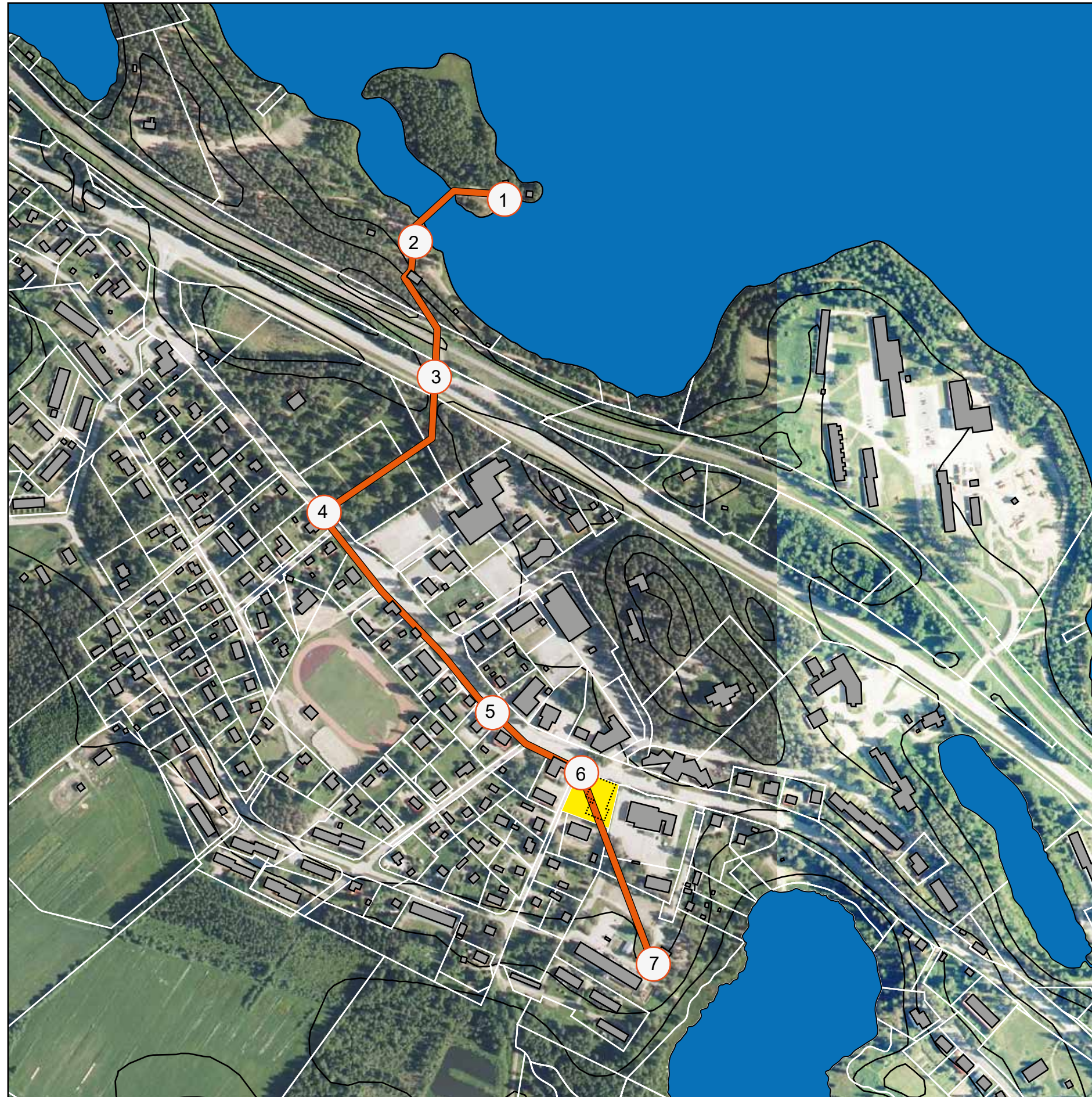

Alikulku Valtatie 6 :n ali. Sijainti ja suunta eivät ole tehokkaimmat

KEHITYSEHDOTUS

Alikulku on hyvä, mutta alikulun jälkeen keskustasta tullessa kevyenliikenteenväylä voisi haarautua niin, että toinen menisi kohti Lokkiharjua ja toinen jatkaisi Valtatien suuntaisesti.

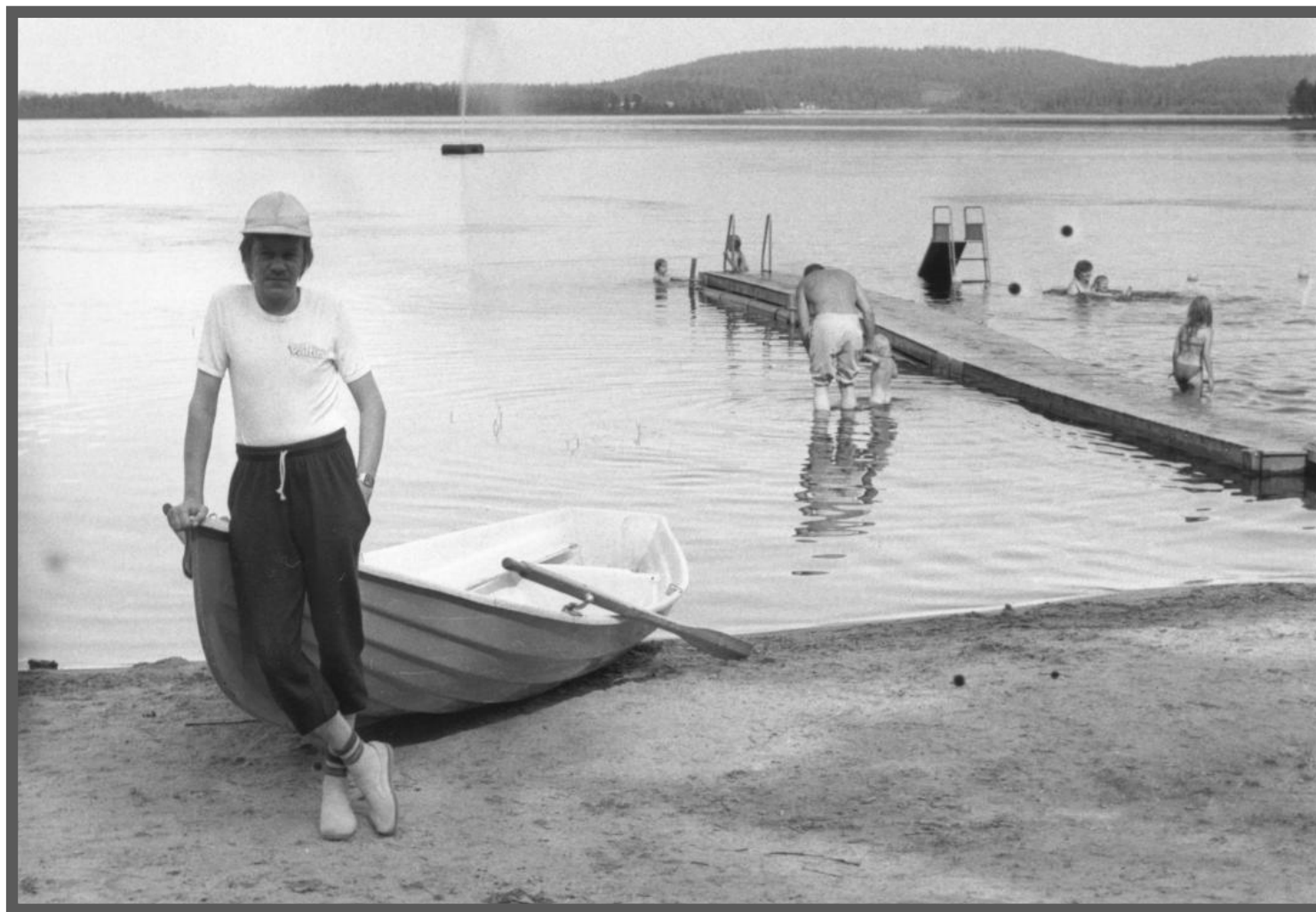
KAAVIO RIEMUAKSELISTA

Nurmeksen kaupungin Valtimon pitäjän
Riemuakseli

- 1 LOKKISAARI
- 2 LOKKIHARJU
- 3 ALIKULKU
- 4 HAUTAUSMAA
- 5 MUOTI-MARTTA
- 6 TORI
- 7 PUUKOULU
- Rakennukset
- Vesistöt
- Tori
- Purettava entinen K-kauppa
- Korkeuskäyrät
- Tonttijako

Kaaviossa on esitetty riemuakselin linjaus sekä numeroitu riemuakselin keskeisimmät paikat järjestyksessä pohjoisesta Lokkisaaren rantauimalasta etelään Puukoulun alueelle. Kaaviossa on keltaisella esitetty Valtimon pitäjän torin alue sekä katkoviivalla purettava entinen kaupparakennus.

1 2

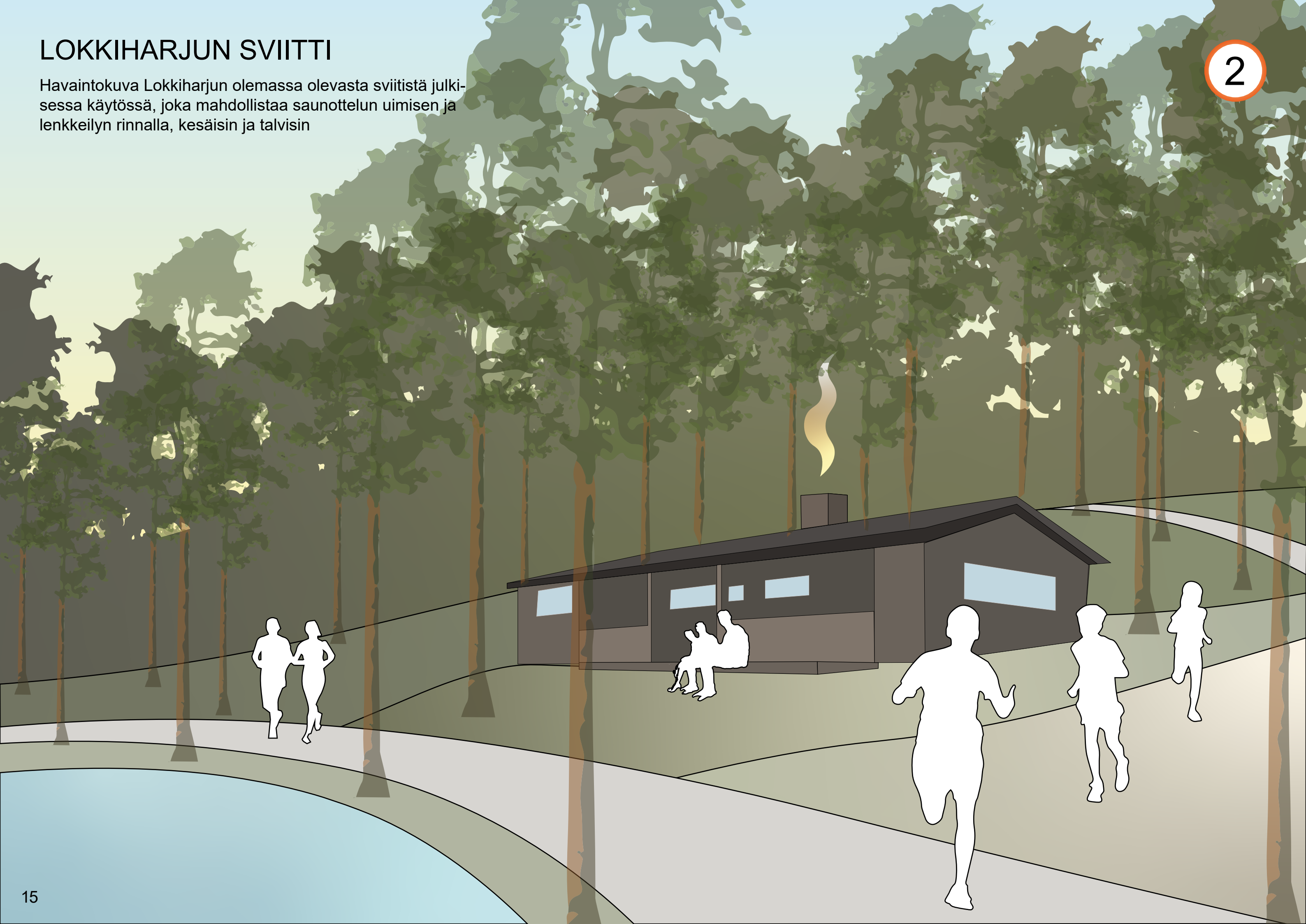
Valtimon Lokkiharjun ja
Valtimonjärven tunnelmia
1980-luvulta

LOKKIHARJUN SVIITTI

Havaintokuva Lokkiharjun olemassa olevasta sviitistä julkisessa käytössä, joka mahdollistaa saunottelun uimisen ja lenkkeilyn rinnalla, kesäisin ja talvisin

2

KAAVIO ALIKULUN SIJAINNISTA

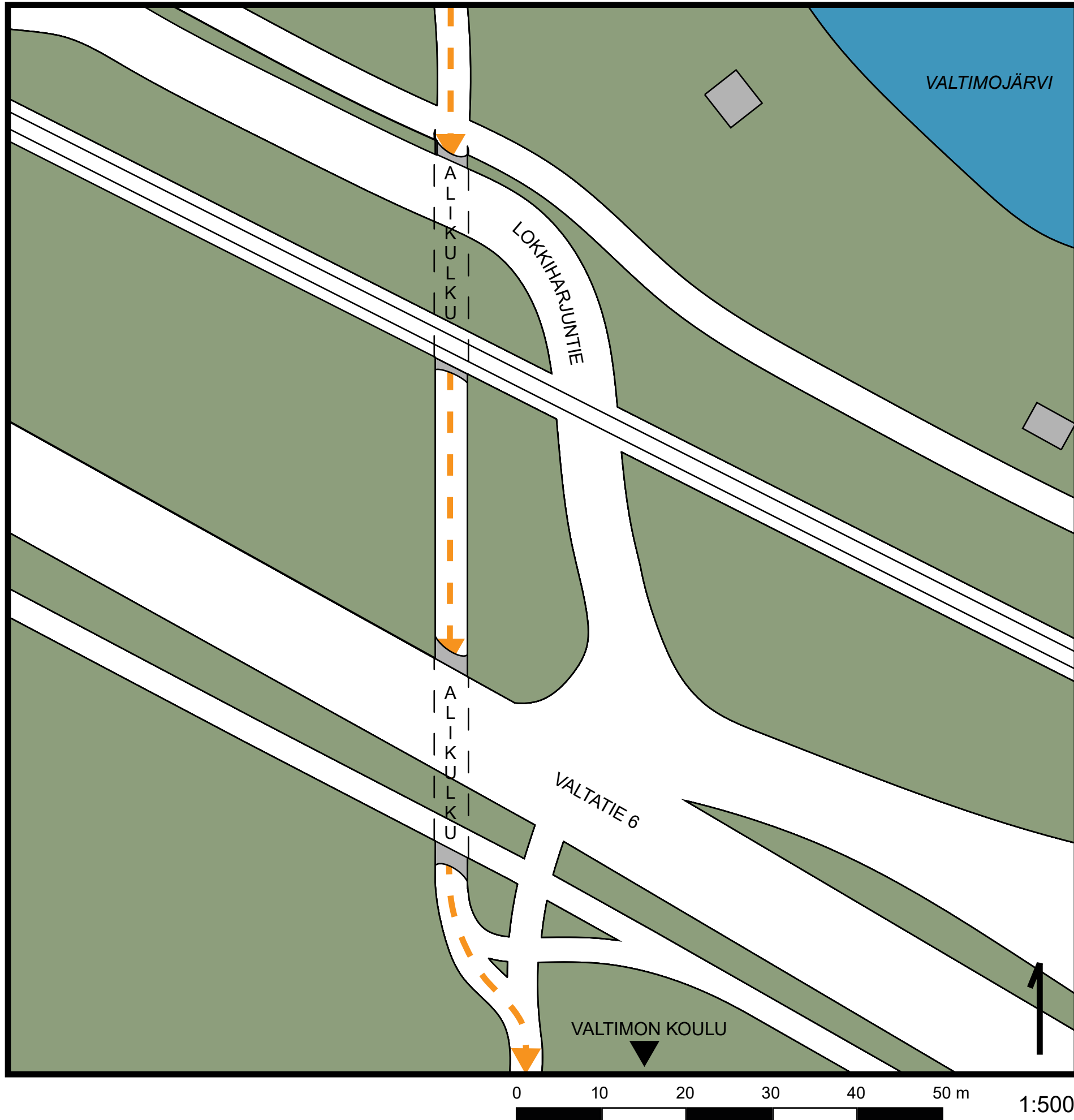
3

SELITE

—▶ RIEMUAKSELI

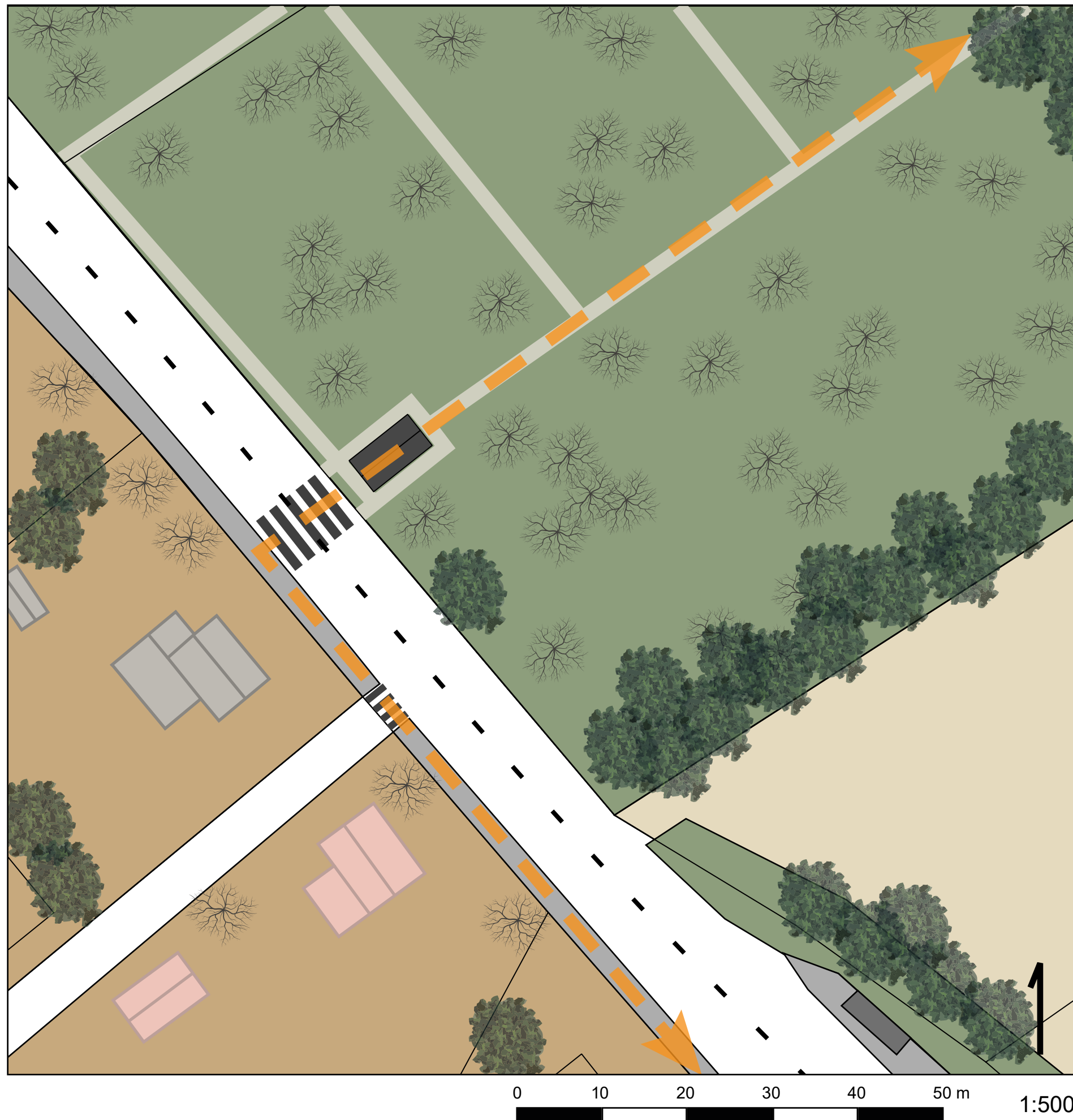
Riemuakselin elinehto on turvallinen kävely-yhteys Lokkiharjulta Valtimon pitäjän taajamaan. Ilman kävely-yhteyttä Lokkiharjun pysäyttämiä autoilijoita on mahdotonta houkutella kävelemään taajamakeskukseen. Kävelevät matkailijat ovat viipyileviä matkailijoita, joilla myös aikaa kuluu enemmän Valtimon pitäjän palveluiden piirissä.

Valtatie 6 ja Riihimäki - Kontiomäki -rata alitetaan kaksiosaisella alikulkutunnelilla. Turvallinen valta- ja rautatien alitus korjaa myös pitkään tiedossa olleen turvallisuus- uhan koululaisten uimamatkalta.

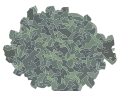

KAAVIO RIEMUAKSELIN LIITTYMISESTÄ RAITTIIN

4

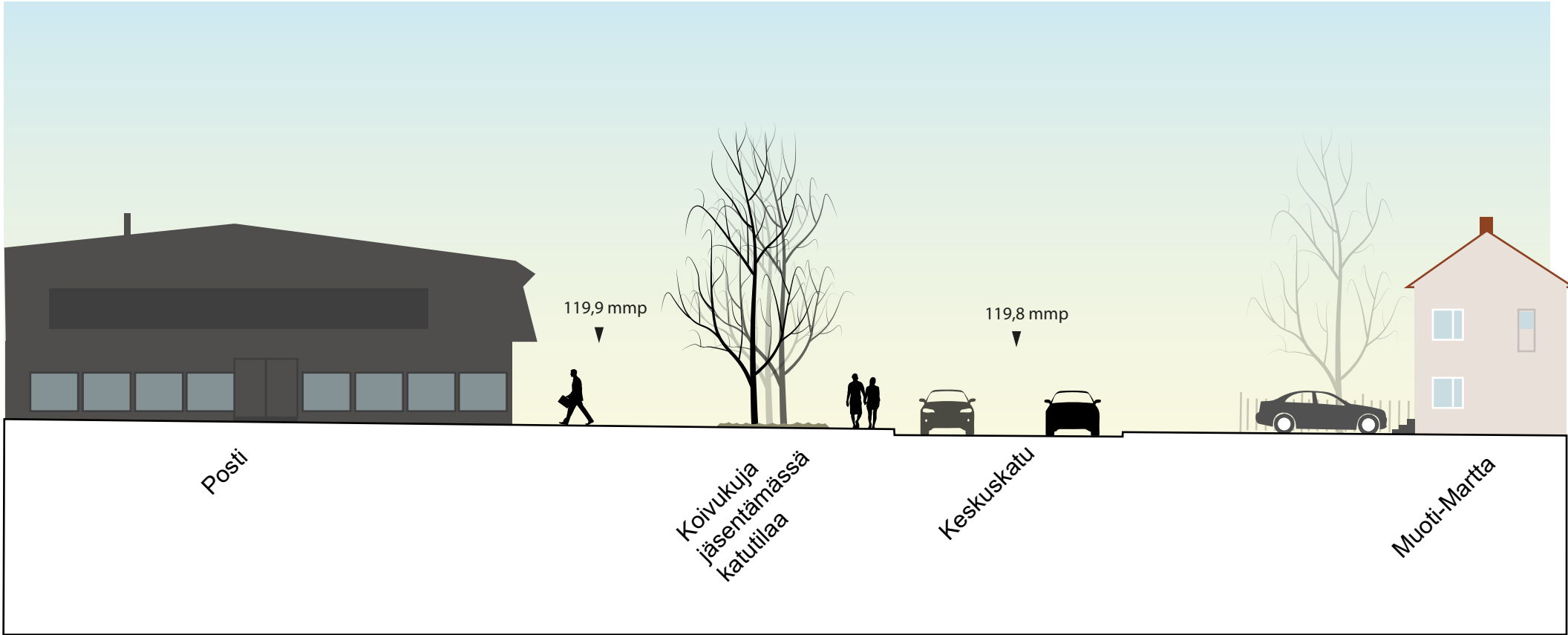
SELITE

- Havupuut
- Lehtipuut
- Riemuakselin reitti
- Tonttirajat

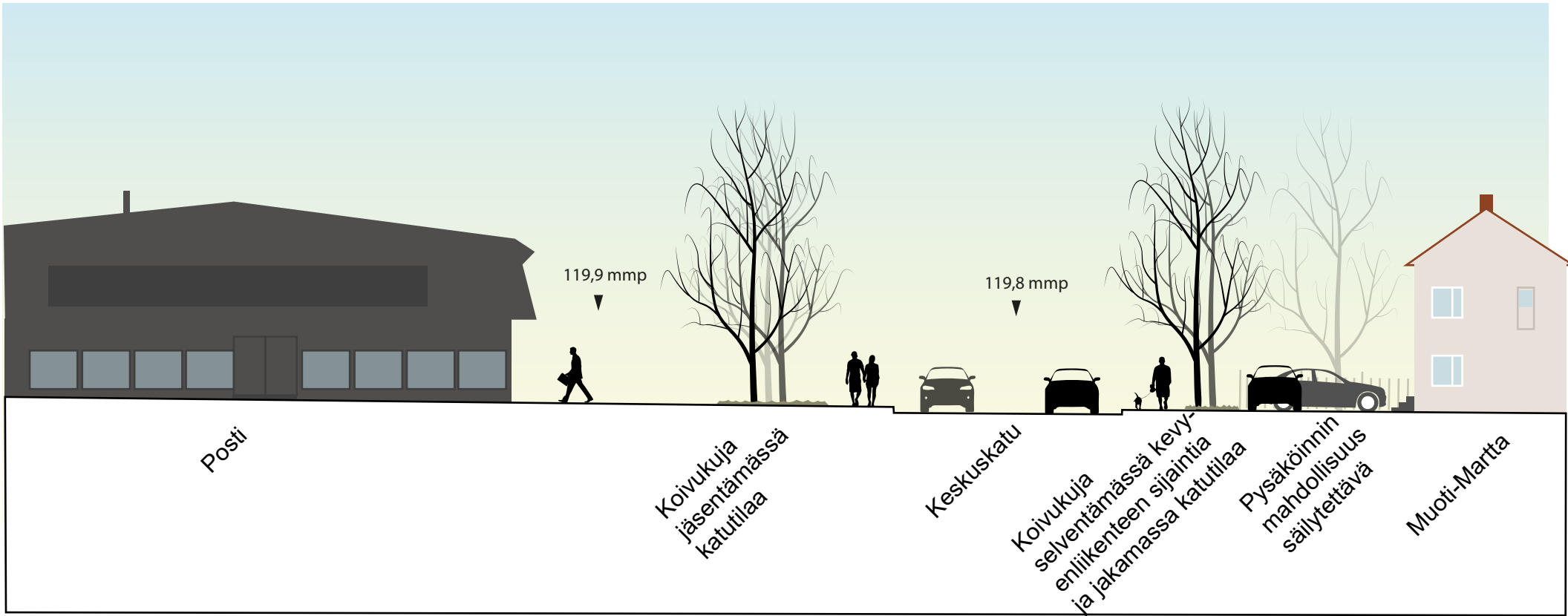
Riemuakseli kulkee hautausmaan läpi koivukujaa pitkin esitellen näin Valtimon pitäjän keskeisimpiä hoidettuja viheralueita. Akselia pitkin kävelevä matkailija toivotetaan Valtimon raitille tervetulleeksi hautausmaan porttien kautta. Turvallinen ja opastava ylitys hautausmaalta tien toiselle puolelle kevyenliikenteenreitille mahdollistetaan suojatien avulla.

Leikkaus C-C'
NYKYTILANNE

5

KEHITYSSUUNNITELMA

Valtimon pitäjän taajaman raitti on keskeinen osa Riemuakselin kokonaisuutta. Nykytilanteesta raittia kehitetään eteenpäin ja katutilaa jäsenetään raitille tyypillisten puiden, koivujen, avulla. Selkeämmät kevyenliikenteenreittien sijainnit ohjaavat matkailijaa eteenpäin tutustuttaen hänet Valtimon pitäjään palveluineen.

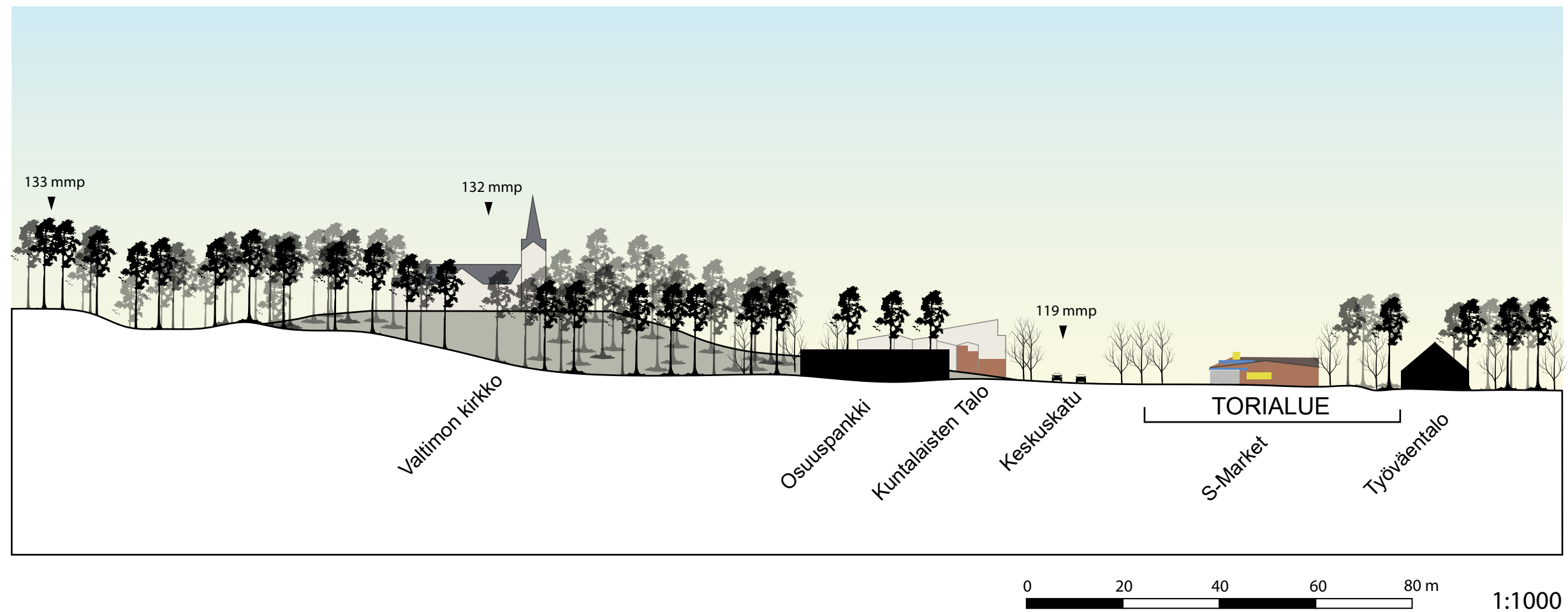
KAAVIO TORIN PAIKASTA

6

- KIRKKO
- OSUUSPANKKI
- KUNTALAISTEN TALO
- OSULAN BAARI
- OSUUSKAUPPA
- TYÖVÄENTALO
- PUUKOULU
- TORI
- NÄKYMÄT KIRKOLLE JA PUUKOULULLE
- RIEMUAKSELI

Leikkaus D-D'

Tori sijoitetaan vanhan K-Marketin paikalle. Torin sijainti on keskustan tärkeimpien rakennuksien keskiössä ja siitä avautuvat näkymät harjun päälle kirkolle sekä vanhalle Puukoululle. Torilta johtaa Puukoululle suoraviivainen riemuakselin kävelyreitti. Tori toimii samalla Riemuakselin osana, joka tutustuttaa matkailijan taajaman pal-

veluihin ja Valtimon historiaan. Avoimen torialueen avulla vanhin valtimon rakennus, Työväentalo, liitetään osaksi raittimiljöötä.

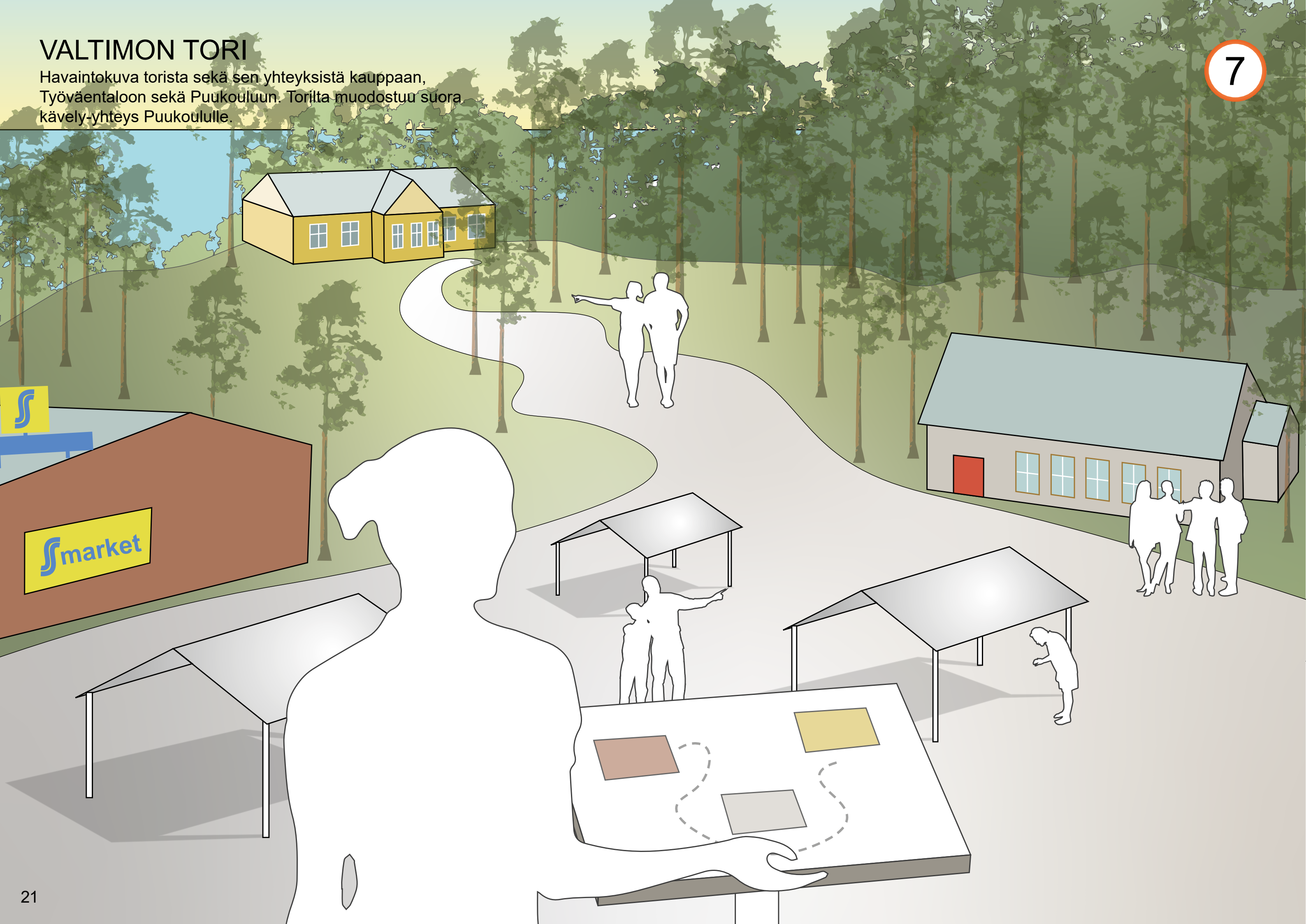
Tori on kohtaamispaikka läpi vuodenaikojen. Alue toimii kesätorina, jolta on mahdollista ostaa satoa. Talvella tori houkuttelee yhteisölliseen Joulun odotukseen.

VALTIMON TORI

Havaintokuva torista sekä sen yhteyksistä kauppaan, Työväentaloon sekä Puukouluun. Torilta muodostuu suora kävely-yhteys Puukoululle.

7

LÄHDELUETTELO

KARTTA-AINEISTOT (Korkeuskäyrät, rakennukset, tiestö, tontin rajat, vesistöt):

Maanmittauslaitos (MML) Maastotietokanta

ASEMAKAAVAN TARKASTELU MILJÖÖTYYPITYSTÄ VARTEN:

Nurmeksen karttapalvelu (<https://nurmes.karttatiimi.fi/?setlanguage=fi>)

LEIKKAUSVIIVAT LEIKKAUKSISSA:

Paikkatietoikkuna (<https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>)

VALOKUVAT:

Kansikuva:

Sanomalehti Ylä-Karjala, v. Valtimon kesäpäivät. Haettu 25.11.2021. Osoitteesta: <https://finna.fi/Record/nurmes.knp-68034>

Sivun 11 valokuvat:

Google Street View, Haettu 25.11.2021. Osoitteesta: <https://www.google.com/maps/@63.6784516,28.798106,14z>

Riemuakselin kuvat (sivu 9):

Sanomalehti Ylä-Karjala, v. Kuvateksti: Lokkiharjun leirintäalueella viihtyvät lapsiperheet erinomaisen mukavasti, muun muassa hyvän uimarannan ansiosta. Haettu 25.11.2021. Osoitteesta: <https://finna.fi/Record/nurmes.knp-67913>

Teuvo Huotari, v. Valtimon työväentalo. Haettu 25.11.2021. Osoitteesta: <https://finna.fi/Record/nurmes.knp-48091>

Raimo Nevalainen, v. Valtimon vanha koulu. Haettu 25.11.2021. Osoitteesta: <https://finna.fi/Record/nurmes.knp-64079>

Kuva 1:

Sanomalehti Ylä-Karjala, v. Kuvateksti: Lokkiharjun leirintäalueella viihtyvät lapsiperheet erinomaisen mukavasti, muun muassa hyvän uimarannan ansiosta. Haettu 25.11.2021. Osoitteesta: <https://finna.fi/Record/nurmes.knp-67913>

Kuva 2:

Sanomalehti Ylä-Karjala, v. Valtimon Vaeltajien järjestämä Sudenpentujen hiihto. Haettu 25.11.2021. Osoitteesta: <https://finna.fi/Record/nurmes.knp-67048>

Kuva 3:

Sanomalehti Ylä-Karjala, v. Kuvateksti: Lokkiharjun rinteillä oli runsaasti yleisöä seuraamassa 23. kerran juostua kymppiä. Haettu 25.11.2021. Osoitteesta: <https://finna.fi/Record/nurmes.knp-66259>

Kuva 4:

Sanomalehti Ylä-Karjala, v. Ylä-Valtimo voitti haastesoudun. <https://finna.fi/Record/nurmes.knp-68049>